

**การสนับสนุนของพยาบาลและการปฏิบัติของครอบครัว
ในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด**

**นุรินยา แหละหมัด
อ้อมเดือน บุญญามณี
ดารารัตน์ สาธรพันธ์
สยาม มุสิกะไชย
วรลักษณ์ วงศราวิทย์**

กลุ่มภารกิจบริการวิชาการ โรงพยาบาลธัญญารักษ์สงขลา

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

2555

- ชื่องานวิจัย : การสนับสนุนของพยาบาลและการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วย
 ยาเสพติด
- ผู้วิจัย : นางนุรินยา แทะหมัด, นางคารารัตน์ สาทรพันธ์, น.ส.อ้อมเดือน
 บุญญามณี, นางวราลักษณ์ วงศราวิทย์, นายสยาม มุสิกะไชย
- หน่วยงาน : โรงพยาบาลรัฐญารักษ์สงขลา กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- ปีงบประมาณ : 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการสนับสนุนของพยาบาลและระดับการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของพยาบาล และการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างคือตัวแทนของครอบครัวผู้ป่วยยาเสพติดที่มารับบริการในสถาบันรัฐญารักษ์และศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดภูมิภาคทั้ง 6 แห่ง (สงขลา, ปัตตานี, เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, ขอนแก่นและอุดรธานี) จำนวน 208 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดจากการ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.93 โดยแบบสอบถามการสนับสนุนของพยาบาลเท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามการปฏิบัติของ ครอบครัวเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของพยาบาล และการปฏิบัติของ ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด โดยรวม และรายด้าน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนี้ โดยรวม ($M = 4.04, S.D. = 0.59$) และรายด้าน ด้านการรับรู้ความต้องการของครอบครัว ($M = 4.09, S.D. = 0.58$) ด้านการประทับประคองอารมณ์ ($M = 4.07, S.D. = 0.68$) และด้านการให้ข้อมูล ($M = 3.95, S.D. = 0.70$) ส่วนการปฏิบัติของ ครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนี้ โดยรวม ($M = 4.24, S.D. = 0.53$) และรายด้าน ด้านความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ($M = 4.34, S.D. = 0.58$) ด้านความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและการยอมรับ ($M = 4.26, S.D. = 0.54$) ด้านความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ ($M = 4.21, S.D. = 0.64$) และด้านความต้องการความ ปลออดภัย ($M = 4.12, S.D. = 0.66$) ส่วนผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของพยาบาล

และการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้พยาบาลนำมาใช้ในการวางแผนส่งเสริมการสนับสนุนของพยาบาลและการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด ซึ่งจะสามารถพัฒนาการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดร่วมกันระหว่างพยาบาลและครอบครัวอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดต่อไป

Nurse's Support and Family's Practices in Caring for Drug Addicted Patients

ABSTRACT

This purpose of this descriptive research was to describe The relationship between nurse's supple and family's practices in caring for drug addicted patients. The sample comprised 208 representatives of drug addicted families who cared for patients. The instrument was a questionnaire developed by the researcher based on literature review. The content validity of the questionnaire was assessed by 3 experts. Reliability was verified for internal consistency using Cranach's alpha coefficient with the overall value of 0.93 and value for each aspect 0.94 and 0.91, respectively. Data analyzed using frequency, mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results revealed that overall nurse's support in caring for drug addicted patients at a high level (M = 4.04, S.D. = 0.59) Each component was also a high level, as follows : recognizing needs of families (M = 4.09, S.D. = 0.58), providing emotional support (M = 4.07, S.D.=0.68) and providing information support (M = 3.95, S.D. = 0.70). Overall family's practices in caring for drug addicted patients was at a high level (M = 4.24, S.D. = 0.53) Each component was also a high level, as follows : self – actualization need (M = 4.43, S.D. = 0.58), esteem need (M = 4.26, S.D. = 0.54), belongingness and love needs (M = 4.21, S.D. = 0.64) and safety of security needs (M = 4.12, S.D. = 0.66). There was statistically significant relationship between nurse's support and family's practices. The results should be useful for nurse in develop nurse's support guideline and promoting the family role in caring for their patients to improve their quality of life .

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ปรีชา จันทรมณี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณนายแพทย์ธวัชรัตน์ พุทธชาติ , คุณบุญราณี ช่างเหล็ก และคุณชวดี ทองหนู้อย ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลรัฐธัญรักษ์ สงขลา ปัตตานี เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ขอนแก่น อุครธานี สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี ที่ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลและขอบคุณครอบครัวผู้ป่วยที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้ศึกษาขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่สนับสนุน ช่วยเหลือให้งานวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าวิจัยจะมีส่วนดีที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่รับผิดชอบในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด อันจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้สำเร็จลุล่วงต่อไปและขอขอบความดีของการศึกษาครั้งนี้ให้ผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวมาข้างต้นตลอดจนผู้ที่ยังไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ทุกท่าน

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(2)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
รายการตาราง.....	(8)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การสนับสนุนของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดของครอบครัว.....	7
การปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด.....	15
การสนับสนุนของพยาบาลและการปฏิบัติของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด....	18
แนวคิดการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด.....	21
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	31
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	33
ผลการวิจัย.....	33
อภิปรายผล.....	48
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	65
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	76
ค เอกสารแนะนำสำหรับอาสาสมัคร.....	77
ประวัติผู้วิจัย.....	80

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล(ครอบครัว). 33	33
2. จำนวนร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล(ผู้ป่วย).... 36	36
3. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนของพยาบาล รวมทุกด้าน..... 38	38
4. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนของพยาบาล ด้านการรับรู้ความต้องการของครอบครัว..... 39	39
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนของพยาบาล ด้านการประคับประคองอารมณ์..... 40	40
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการสนับสนุนของพยาบาล ด้านการให้ข้อมูล..... 41	41
7. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของครอบครัว รวมทุกด้าน..... 42	42
8. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของครอบครัว ด้านความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้..... 43	43
9. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการปฏิบัติของครอบครัว ด้านความต้องการได้รับการยกย่องยอมรับ.....44	44
10. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติของครอบครัว ด้านความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ.....45	45
11. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการปฏิบัติของครอบครัว ด้านความต้องการความปลอดภัย.....46	46
12. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการสนับสนุนของพยาบาล กับการปฏิบัติของครอบครัว 47	47